

*Хоменко Т. А.,**кандидат педагогічних наук, доцент,**доцент кафедри німецької мови та методики її викладання
Центральноукраїнського державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка*

МОВНА КАРТИНА СВІТУ ДАВНІХ ГЕРМАНЦІВ: ОБРАЗ ВОЇНА

Анотація. Статтю присвячено дослідженню мовної картини світу в лексико-етимологічному аспекті. Для успішного взаєморозуміння в сучасному світі необхідно володіти знаннями про культурні феномени, рідні для співрозмовника. Оскільки всі культурно значимі реалії відображаються в мові та створюють мовну картину світу, необхідно мати уявлення не тільки про культурні надбання сучасності, а й про історично створені, відбиті в мові уявлення про світ. Дослідники розглядають мовну картину світу як результат відображення світу в мовній свідомості мовного суспільства, як відтворення способу усвідомлення реалій об'єктивного світу спільнотою людей з погляду мовного упорядкування предметів і явищ. Мовна картина світу давніх германців є базовою для багатьох мовних картин світу народів сучасності. Військові реалії посідали важливе місце в житті давніх германців, тому має сенс проаналізувати лексичні та етимологічні мовні засоби створення образу воїна в картині світу давніх германців.

Античні писемні джерела вказують на те, що військові дії були пріоритетним видом діяльності давніх германських племен і народів. Військова справа становила невід'ємну частину їхнього повсякденного життя, економічної та суспільної життєвих сфер, що й відображувалося в мовній картині світу. Слова, що позначали в германських мовах побутові поняття, могли бути позначенням і військових реалій, наприклад, *ash* (англ.) «ясен», да. *aesc*, н. *Esche* «ясен», дісл. *askr* «ясен, спис, судно». Самоусвідомлення давніх народів певною мірою відтворюють теоніми, етноніми й антропоніми. Дослідники по-різному інтерпретують назву «германці». Одна з версій показує, що *der Germane* «воїн, що видає в бою войовничий клич», «воїн у військовому загоні». Етноніми трьох гілок західних германців походять від сталого епітета бога війни *Ermin-Teuz*. Верховним богом германців був бог війни, спочатку Тив, потім Водан-Одін. Інші важливі боги пантеону – Донар, Фрей – теж пов'язувалися з військовою справою. Військові заслуги відображалися в антропонімах. Велика група власних імен утворювалася з компонентів, що означали військову битву, військову славу, військові доблесті (*Gunnhildr*, *Hildegund*, *Gunthatd*). Отже, аналіз лексичних та етимологічних мовних засобів свідчить про центральне місце образу воїна в мовній картині світу давніх германців.

Ключові слова: давні германці, картина світу, мовна картина світу, германські племена, мовний образ воїна.

Постановка проблеми. У сучасному світі діалог культур відбувається на різних рівнях, від дипломатичного до побутового. Для взаєморозуміння необхідно володіти знаннями про особливості культури, рідної для співрозмовника. Усі культурні феномени відображені в мові [1]. Семантичний шар загального образу світу О.Ю. Артем'єва називає картиною світу [2, с. 20]. У свідомості людини формується картина світу, що й проявля-

ється в її поведінці. Світ уявляється носієм культури та мови через призму досвіду, що накопичується протягом життя, і сформовані погляди [3, с. 20]. Отже, для успішної комунікації між носіями різних культур необхідно мати уявлення як про феномени сучасної культури, так і про історично створені суспільні уявлення про світ, відображені в мові.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ю.Д. Апресян визначає мовну картину світу через відтворення притаманного спільноті людей способу усвідомлення реалій об'єктивного світу [4, с. 357]. В останні півстоліття мовна картина світу розглядається мовознавцями як одна з актуальних тем. З.Д. Попова, І.А. Стернін досліджують мовну картину світу з погляду мовного упорядкування предметів і явищ [5, с. 68]. О.О. Корнілов характеризує мовну картину світу як результат відображення світу мовною свідомістю певного мовного суспільства [6]. В.М. Телія говорить про процеси метафоризації як один із основних засобів у створенні мовної картини світу [7].

У публікаціях останніх років І.М. Серебрянська визначає місце поняття «мовний образ освіти» в структурі сучасної мовної картини світу [8]. В.В. Гумений приділяє увагу відтворенню уявлень і понять мовної картини світу при перекладі художнього тексту [9]. Дослідниками розглядаються також можливості засвоєння мовної картини світу в процесі вивчення іноземної мови в спеціалізованих закладах вищої освіти [10].

Проблемам, пов'язаним із дослідженнями мовної картини світу, присвятили праці О.С. Косенко, І.В. Кононенко, Г.П. Лукаш, С.В. Семчинський, Н.І. Сукаленко.

Статтю присвячено таким не вирішеним раніше проблемам, як дослідження впливу лексичних та етимологічних мовних засобів на створення образу воїна в картині світу давніх германців.

Мета статті – проаналізувати лексичні й етимологічні мовні засоби створення образу воїна в картині світу давніх германців.

Виклад основного матеріалу. Відомості про давніх германців містяться в працях античних авторів. Історичні свідчення Плутарха, Гая Юлія Цезаря, Корнелія Тацита демонструють те, що основним видом діяльності давніх германців були військові дії. Весь їхній побут і суспільне життя концентрувалися навколо військової справи. Германці мали такі роди військ: піхоту, кінноту, флот. Військові атрибути супроводжували їх не лише на війні, а й у мирний час. На загальні збори всіх повнолітніх чоловіків (тінг) германці приходили озброєними, своє волевиявлення демонстрували коханням списів. Заручини та шлюб теж були приводом продемонструвати могутність роду: разом з іншими предметами жених дарував нареченій щит, спис, меч; вона також дарувала чоловіку зброю [11].

Германці вміли виробляти зброю з металів, дерева, каменю, кістки; щити яскраво розмальовували фарбами. Воїни навіть відпочивали озброєними, відпочинок часто мав військовий характер: у землю встромлювали списи й мечі вістрям догори та організовували танці юнаків серед них.

У германських мовах побутові поняття нерідко мали стосунок до військової справи, військових дій, руйнування, смерті й були притаманні всім сегментам їхньої мовної картини світу: *Kleid(ung)* (нім.) «одяг» герм. *klaīþ, да. *clīda* «пластир на рану», днв. *kletta* «тканина, сукно», свн. *kleit* «одяг, тканина, покрив», да. *clād* «покрив, одіяння, тканина», а. *cloth* «одяг»; *ash* (англ.) «ясен», да. *æsc*, н. *Esche* «ясен», днв. *asc*, дс. *ask*, дісл. *askr* «ясен, стис, судно»; < герм. *ask-iz «ясен» < іє. **os-/os(en)* – «ясен» [12].

Цікаво, що побутові поняття могли переходити у сферу військової справи. І, навпаки, деякі слова військового вжитку входили в щоденне життя. Так, у давньоісландській мові словом, що позначало косу для косіння, називали й меч (*Sense* (нім.) «коса» днв. *segansa* «коса», дісл. *sigðr* «коса, меч», да. *sigðe*, снн. *segede* «серп» < герм. **seg-* < іє. **sek-* «різати, сікти» [12]); а слово *Messer* (первісне значення: **mat(i)* «їжа», *sahs* «кам'яний ніж», пізніше «короткий кам'яний меч») у німецькій мові стало вживатися не в значенні «меч», а в значенні «ніж» (*Messer* (нім.) «ніж» днв. *mezzisach*; герм. *matiz і *sachsa* > днв. *mezzi-sachs*, да. *mete-seax* «меч для їжі» [12]).

Поняття «труп», «смерть» і «корабель» позначаються в германських мовах словами, що походять від одного й того самого кореня: гот. *naus* «труп», дісл. *nā* «труп», да. *nēo* «труп»; гот. *ganawistrōn* «ховати» (< «відправляти на кораблі»), іє. **nāc-/nēc-* «корабель; смерть» [13, с. 65]. Також, на думку В.В. Левицького, від одного індоєвропейського кореня походять гот. *haurneī* «череп», дісл. *hvegr* «казан», да., днв. *hwerg* «горщик»; розвиток «різати > посудина» або «різати > череп» має регулярний характер (іє. *(s)ker- «різати») [13, с. 75]. Треба згадати, що разом із човнами ховали в основному знатних воїнів, а з черепів ворогів виготовлялися чаші для алкогольних напоїв.

Краще за все демонструють самоусвідомлення давніх народів власні імена, імена їхніх богів і назви етнічних, мовних спільнот. Є.В. Розен та М.В. Павлюк зазначають, що назва «германці» пов'язана з військовою справою. Є.В. Розен пише, що саме слово «Германія» – латинського походження, але в його основі – етнонім *der Germane* кельтського походження: *ger* – стародавня германська зброя, етимологічне значення слова *der Germane* – «воїн, що видає в бою войовничий клич» [14, с. 8].

М.В. Павлюк припускає, що ім'я Герман (днв. *Heriman/Nařiman* «військова людина, завойовник») якраз і зберігає етнонім «германці». Слово утворилося від основи іменника *harī/heř* «орда», «(вороже) військо», «загін вояків», нвн. *Heer* «військо»//лит. *kāgė* «війна»; та іменника *man* (нвн. *Mann*) «чоловік, людина»//ді. *mānuh* «людина, чоловік», псл. *možь*. Отже, «германці» – «вояки загону» [15].

Буквосполучення *ger-*, *her-*, *gar-*, *har-* зустрічаються в назвах германських племен: гаруди, гермундури, херуски, харіни, гермінони, герули, тунгри, ангриварії, гарії, гревтунги. Хоча ці назви могли бути етимологічно не пов'язаними з військовими діями, але вони будують фонетичні асоціації з військовою загрозою (герули (*heruli*)) – назва германського племені, якому приписується знання рун [13, с. 86].

Але були й мовноагресивні назви племен. Уважається, що назва «сакси» походить від *sahs* «короткий меч» [14, с. 9]. Назва морських завойовників «вікінг» утворилася від норв. *vik* «затока, бухта» або герм. **wih-/wig-* «боротися» > *wigning > *wiking* «войовник, воїн» [13, с. 99]. За однією з версій, слово *vandali* пов'язане з коренем **wand-/wind-* і позначало «спис», гот. *wandus* «прут», дісл. *vondr* «палка» [13, с. 478]; тобто вандалі – люди, озброєні списками. З етимологізованих імен германських племен можна назвати батаві («сильні»), квадів («злі»), хаттів («бійці») [16]. Інтернет-джерела подають дискусійну етимологію етноніма херуски (*cherusci*): 1) назва на честь молодого оленя; 2) Якоб Грімм виводить назву херусків від слова «меч».

Деякі етноніми виникли на основі слів, що є сталими епітетами бога війни *Ermin-Teuz* («високий»). С.Г. Проскурін стверджував, що текст Корнелія Тацита дає змогу реконструювати германський «прототекст» завдяки алітерації як засобу спорідненості: імена германських етносів алітерувалися з іменами їхніх родоначальників. Отже, можна відновити германський «протовірш» у формі тули: «*Ingui: *Ermin Teus: Istwas*» [17, с. 130]. Стає очевидним, що етноніми трьох гілок західних германців походять від назви бога війни (*Inguaeones*, (H) *erminones*, *Istaeones*). Окрім інгвеонів, іствеонів і (г)ермінонів сюди ж можна зарахувати етнонім «гермундури».

Надійним джерелом германської міфології є скандинаво-германська міфотворчість. У пантеоні германців було багато богів, очолював пантеон верховний бог. У мовознавстві назва бога в германських мовах **guda-* є дискусійною. Це слово порівнюється і з дінд. *hūta-* «покликаний», *hávātē* «кличе» (отже **ghutó-* – «той, кого викликають чарівництвом»), з дінд. *juhóti* «підливає масло у вогонь, жертвує» (отже, **guda-* – «той, кому поклоняються, кого почитають») [13, с. 68].

На чолі спочатку стояв Тив (Тив, Ціо) – бог війни. Як показав В.В. Левицький [13, с. 65], герм. *tīwaz пішло від іє. **dejeu-* – один із варіантів кореня з гетероклітичною основою *-eč/-n:* **deječ-/dejen*. Він походить від іє. **deč-/di-* «сяяти, блищати». Отже, верховне божество індоєвропейців було богом неба й світла (сонця). У германців же це верховне божество перетворилося на бога війни, коли темна лють божества затьмарювала світло, адже воювати можна не лише при світлі дня, а й уночі, як це робило плем'я гаріїв; можливо, з такою заміною функцій верховного божества пов'язано те, що германці добу нараховували не днями, а ночами; роки – зимами (природа ніби вмирає, світловий день набагато скорочується), а не літами.

Значення Тива поступово зменшувалося. Головним став інший бог – Вотан або Водан (Вуотан, Один): *Wōdinaz, дісл. *ōðinn*, днв. *Wuotan*, да. *Wōden*), який виконував функції воїна та жерця. Етимологія слова *wōdinaz пов'язана з н. *Wut* «гнів» (< герм. *wōdaz «одержимий, шалений, лютий»). Верховний бог Один був заступником воїнів та опікувався поезією (дісл. *ōðr* «поезія, одержимість», да. *wōř* «спів, голос, поезія», лат. *vātēs* «пророк, провісник», дірл. *faith* «поет», дінд. *vāth* «вітер, бог вітру»; < іє. **ačə-/čē-/če-* «дути») [13, с. 66]. Один володів зброєю – списом Гунгнір, який завжди влучав у ціль.

Із воїнів, загиблих у бою, Один збирав свою дружину, своє військо. Він посилав його особистих служниць валькірій, щоб вони приводили до нього в палац вояків, на яких чекала смерть у військових походах. Один вирішував долю битви, а валькірії виконували його волю, іноді він дозволяв вирішувати їм самим.

Існує також пізньогерманський переказ, що Один на своєму коні та разом з бойовою дружиною ширяє в повітрі над полем битви, даруючи перемогу більш гідним воїнам-людям. У палаці Одіна Вальгаллі на обраних валькіріями воїнів чекав постійний бенкет: вони з'їдали вепра, який на наступний день відроджувався знову, пили мед, воювали один із одним до смерті, але ввечері Один і валькірії оживляли їх. Існування в палаці Одіна германці сприймали як благо: воїнам потрібні були битви та нагорода за них. Цикл із безкінечно повторюваних військових сутичок і бенкетів задовольняв ці прагнення. Міфи стверджують, що коли настане кінець світу, Один поведе в бій своє військо. Усі інші люди після смерті потрапляли до богині Хель (Геллії) (нвн. Hölle), у країну льоду й туману.

Перший компонент слова «вальхалл» (дісл. valhöll, н. Walhall). походить від іє. *çel- «рвати, роздирати»; н. Walstatt «поле битви», днв. walstat, да. wæl «полеглі; бойовище», дісл. val «мертві на бойовищі»; < герм. *wala- «полеглий на полі битви». Другий компонент слова «валькірія» – куг – походить від іє. *gēçs- «пробувати, вишукувати», герм. *keus- «вибирати»: а. choose, н. kiesен; Кур «вибір», гот. gakusts «випробування, проба». Отже, слово valkyrja «валькірія» можна пояснити як «та, що вибирає воїнів під час бою», тобто богиня, що вирішує долю воїна [13, с. 70].

Германці шанували також бога грому Донара (Тор): дісл. þórr, þunarr, да. þunor, дс. Thunar, днв. Donar; герм. *þunraz «грим», що походить від іє. *(s)ten-/ton- «гриміти, гуркотати»). Він уважався великим воїном, богом війни та перемоги; у деяких областях Тора вшановували як заступника землеробів. Він теж мав при собі зброю – молот Мйоллнір (дісл. mjöllnir < *meldunijaz // дпрус. mealde «блискавка», рос. молния < *мыдньі-) [13, с. 67], яким і карав винних. Молот міг розколоти все та вбивав будь-якого ворога.

У германців не було «спеціального» бога сонця. Ці функції виконував бог Фро (Фрейр). Етимологія слова до кінця не вияснена, одна з розповсюджених думок – це походження слова Freyr від індоєвропейського кореня (днв. інд. праçaṇā «нахилений наперед»; дс. frao, да. frēa, днв. frō, дісл. Freyr, що означає «пан, хазяїн») [18]. Він уважався богом любові, миру, шлюбу й родючості. Як не дивно, Фрейр теж був воїном, він володів мечем, який самостійно вбивав ворогів, без участі в цьому його хазяїна. Але, закохавшись у прекрасну жінку-велета, Фрейр віддав чарівний меч і свого коня. У колісницю Фрейра був запряжений вепр (агресивна та небезпечна тварина) із золотою щетиною, мабуть, як уособлення сонячного світла. М. Тодд [19] стверджує, що вепр був водночас символом родючості й стягом, що захищав воїнів.

Цікаву інформацію про усвідомлення себе у світі можуть надати також антропоніми. Основна функція антропонімів – називання конкретного суб'єкта, виокремлення його з маси інших аналогічних. Протягом життя давня людина отримувала кілька імен. Перше ім'я надавалося при народженні й зазвичай було секретним. Близькі називали дитину на прізвисько, яке її характеризувало. При ініціації молоді люди часто отримували ще одне ім'я, а в подальшому житті ім'я собі могли вибрати самі. Уважалося, що функція власних імен – магичний вплив на долі людей і «прищеплення» якостей, які були необхідними для життя та виживання в тодішніх умовах. Зазвичай увага акцентувалася на бойовому запалі, відвазі, хитрості, силі, мудрості, здатності перемагати, бути улюбленцем долі та богів.

Германські власні імена відомі зі свідчень античних авторів і середньовічної художньої літератури. Імена героїв в цих текстах дуже часто мають символічне значення: Siegfried означає «благородний, сильний воїн», «герой»; Hadubrand, Hildebrand – «той, хто користується мечем у битві» (hadu-, hild- – битва, -brand – меч); Beowulf – «воїн» (bēo-wulf «бджолиний вовк, ведмідь»).

Середньовічні літературні твори, наприклад, «Пісня про Хільдебранда», «Пісня про Нібелунгів», «Беовульф», «Коло Земне» та інші, розповідають про людей і події германської доби. Велика концентрація подій зумовлює численність персонажів. Отже, сучасним мовознавцям доступна для дослідження досить велика кількість германських антропонімів. Найдавніших із них нараховується близько двох тисяч, перші особисті імена германського походження виникли в 7–4 ст. до н. е. [14, с. 36].

Германські імена в більшості були двоскладовими, але могли не утворювати семантичне ціле, хоча загальний зміст імені був досить прозорим. Частина германських власних імен містить компоненти, що асоціюються з любов'ю, дружбою, миром: Gottfried (gott- «бог», -fridu «мир»), Astridr (ass- «бог-ас», -fridr «мир»). Велику групу імен становлять ті, етимологія яких пов'язана з військовою справою. Деякі функціонують і сьогодні в сучасному суспільстві. Імена Werner, Walter, Reiner, Herbert, Günter містять компонент her, що має значення «військовий загін» (н. Heer – «військо») [14]. Власні імена: Þóðvarr, Brünnhild, Guðrún, Gunnhildr, Hildegund – містять складники, пов'язані зі значенням «битва», «бій», «війна», «слава» (да. wīg, дісл. víg «війна»; днв. hadu «бій, битва», да. heaðu, дісл. hōð «боротьба»; да. beadu, дісл. hildr, да. hild «битва», днв. gund, дісл. gunnr, guðr «війна») [13, с. 55].

До складу імен моли входили назви хижих тварин, якості яких цінувалися у воїнів: вовка (герм. *wulfaz «вовк» (гот. wulfs, дісл. ulfr, да. wulf, днв. wolf; гот. wilwan «грабувати», wulwa «розбій»), лат. vellere «рвати, роздирати», іє. *çel- «рвати, роздирати здобич»), ведмедя (назва вважалася табу, одним із уживаних евфемізмів функціонувало слово beo-wulf «бджолиний вовк»), вепра (дісл. jöfur, де. ebur-, да. eofor, днв. ebur; < герм. *ēburaz). До таких імен належать Adolf (adal- «шляхетний», wolf- «вовк»), Wulfila («вовченя»), Rudolf (hröd- «слава», -wolf «вовк»), Gungolf (gund- «війна», -wolf «вовк»), Bernhard (bern- «ведмідь», -hard «сильний»; «сильний, як ведмідь»), Berserker (ber- «ведмідь», -serker «одяг»; «воїн, одягнений у ведмежу шкуру», «силач, витязь»), Hildisvin (hild- «битва», -svin «кабан»), Eberhard (ebur- «вепр», -hard «сильний»; «сильний, як вепр»), Arnold (arn- «орел», -walt «влада»), Ornölfr (orn- «орел», -ulfr «вовк») [12].

Висновки. Основною діяльністю в житті германців була військова справа та військові дії. Германці вмели виготовляти надійну зброю з різних матеріалів, військові атрибути супроводжували їх протягом життя, як у воєнні, так і в мирні часи. До військової справи молодих людей привчали з юних років. Поняття, що позначали в мові предмети військової справи, могли переходити в побутовий щоденний ужиток, також відбувався зворотній процес. Про організацію життя германців навколо військової справи свідчить те, що їхнім верховним богом був бог війни, інші значущі боги (навіть бог землеробства) були самі воїнами та покровителями вояків. Германці мали славу сильних, хоробрих, мужніх воїнів. Це демонстру-

ють такі мовні засоби, такі як етноніми: імена окремих племен пов'язані зі значенням «воїн», назвою різних видів зброї, якостей воїна. Особисті військові заслуги відображені в антропонімах, велика група яких містить компоненти на позначення термінів військової справи або людських якостей, що вважалися видатними у військових битвах. Подальші дослідження проблеми можуть стосуватися значення військових атрибутів у мовній картині світу давніх германців.

Література:

1. Фрумкина Р.М. Психолінгвістика : учебное пособие для студентов высших учебных заведений. Москва : Академия, 2003. 320 с.
2. Артемьева Е.Ю. Основы психологии субъективной семантики. Москва : Смысл, 1999. 350 с.
3. Березовская Я.Л. Особенности языковой картины мира носителей китайского языка. *Вестник Челябинского государственного университета. Серия «Филологические науки»*. 2015. № 27 (382). Вып. 98. С. 20–25.
4. Апресян Ю.Д. Избранные труды : в 2 т. Москва : Школа «Языки русской культуры», 1995. Т. 2 : Интегральное описание языка и системная лексикография. 767 с.
5. Попова З.Д., Стернин И.А. Очерки по когнитивной лингвистике. Воронеж : Истоки, 2001. 191 с.
6. Корнилов О.А. Языковые картины мира как производные национальных менталитетов. Москва : КДУ, 2011. 350 с.
7. Телия В.Н. Метафоризация м ее роль в создании языковой картины мира 2006. URL: genhis.philol.msu.ru.
8. Серебрянська І.М. Мовний образ освіти як ціннісний атрибут української мовної картини світу. *Філологічні трактати*. 2018. Т. 10. № 1. С. 89–95.
9. Гумений В.В. Відтворення мовної картини світу при перекладі художнього тексту. *Молодий вчений*. 2018. № 2 (1). С. 189–192.
10. Драч І.Д., Миколенко А.З., Тишковець М.П. Мовна картина світу у процесі вивчення іноземної мови в медичних університетах. *Медична освіта*. 2019. № 4. С. 79–83.
11. Тацит Корнелій. О происхождении германцев и местоположении Германии. URL: www.hist.msu.ru.
12. Левицкий В.В. Этимологический словарь германских языков : в 2 т. Винница : Нова книга, 2010. Т. 1. 614 с. Т. 2. 367 с.
13. Левицкий В.В. Основы германистики. Винница : Нова книга, 2008. 528 с.
14. Розен Е.В. Немецкая лексика: история и современность : учебное пособие. Москва : Высш. шк., 1991. 96с.
15. Павлюк М.В. Германські гілкові етноніми. URL: www.rusnauka.com.
16. Бонвеч Б., Галактионов Ю. История Германии : в 3 т. URL: nepamaloknig.net.
17. Степанов Ю.С., Проскурин С.Г. Константы мировой культуры. Алфавиты и алфавитные тексты в период двоеверия. Москва : Наука, 1993. 158 с.
18. Федько М.В. Этимологическая стратификация лексики власти в восточногерманском и скандинавском ареалах: распределение и

судьба древнейших индоевропейских основ. *Современные проблемы науки и образования*. 2014. № 3. URL: http://www.science-education.ru.

19. Тодд М. Варвары. Древние германцы. Быт, религия, культура. URL: base.dnsgb.com.ua.

Khomenko T. Language world view of ancient Germans: warrior image

Summary. This article runs about the research of the language world view in the lexicoetymological aspect. For successful mutual understanding in the modern world it is necessary to possess the knowledge about cultural phenomena, native for the interlocutor. As all culturally important realities are reflected in the language and create the language world view, it is necessary to have an idea not only about the cultural attainments of modernity but also about historically created conceptions about the world which are realized in the language. The researches consider the language world view as a result of world reflexion in the linguistic consciousness as a way of awareness realisation of objective world realities by the community of people, from the point of view of things and phenomena ordering. The language world view of ancient Germans is basic for many language world views of different modern nations in the world. War realities possessed an important place in the ancient Germans life, that is why it has a sense to analyze lexical and etymological language notions in the creation of a warrior image in the ancient Germans language world view.

Ancient written sources point out that the war actions were in priority with the ancient German tribes and peoples. Military affairs were an integral part of their everyday life, economical and public sphere, which were reflected in the language world view. The words, which denoted in German language household concepts could be denotation of war realities, for example, ash (Eng.), ае. аesc, d. Esche; аіcl. askr “ash, spear, ship”. Self-awareness of ancient nations is reflected in some way by theonyms, by ethnonyms and by anthroponyms. The researches interpret the word “Germans” in different ways. One version shows that der Germane is a “warrior, who issues a war cry in a battle”, and “a warrior in a military unit”. Ethnonyms of three branches of the West German tribes originate from a permanent epithet of War God – Ermin-Teuz. The supreme German God was War God, firstly Tyr (Ziu) and then Odin (Wuotan). Other important gods of Pantheon were Donar (Donrer), Freyr, they also were connected with military affairs. Military merits were reflected in anthroponyms, a great group of proper names was formed from the components which meant battles, military glory, military prowess (Gunnhildr, Hildegund, Gunthatd). So, the analysis of lexical and etymological language notions shows the central place of warrior image in the language world view of ancient Germans.

Key words: ancient Germans, world view, language world view, German tribes, language warrior image.